

בנק מזרחי טפחות

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 30 בספטמבר 2019

תוכן עניינים

180	ממשל תאגידי
180	הדירקטוריון וההנהלה
180	המבקרת הפנימית
180	עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים
180	בעלי השליטה
181	חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק
186	דירוג האשראי של הבנק
186	מגזרי פעילות
187	נספחים לתמצית הדוחות הרבעוניים
194	מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוחות הכספיים

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 30 בספטמבר 2019

ממשל תאגידי

הדירקטוריון וההנהלה

הדירקטוריון

במהלך תשע"ח החדשים הראשונים של שנת 2019 קיים דירקטוריון הבנק 18 ישיבות של מליאת הדירקטוריון. כמו כן, בתקופה זו התקיימו 50 ישיבות של ועדות הדירקטוריון ו-2 השתלמויות דירקטוריים.

ביום 28 בינואר 2019 החליט דירקטוריון הבנק על הקמת ועדת טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית. מר משה וידמן מונה ליושב ראש הוועדה. ביום 7 בפברואר 2019 חדלה גברת ליאורה עופר לכהן כדירקטורית בבנק.

ביום 12 במרץ 2019, מונה מר גלעד רבינוביץ כדירקטור חיצוני בבנק. מיום אישור המינוי מכהן מר גלעד רבינוביץ כחבר בוועדת טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית.

ביום 27 במרץ 2019 חדל מר רון גזית לכהן כחבר ועדת ניהול סיכונים ומונה כחבר ועדת אשראי דירקטוריונית.

ביום 28 במרץ 2019 מונה מר אילן קרמר כדירקטור בבנק. מיום אישור המינוי מכהן מר אילן קרמר כחבר בוועדת ניהול סיכונים.

בהמשך להשלמת הסכם ההיפרדות ב"קבוצת עופר", הודיע מר מרדכי מאיר לכהן כדירקטור בבנק.

ביום 28 במרץ 2019 חדל מר מרדכי מאיר לכהן כדירקטור בבנק.

ביום 25 באפריל 2019 חדל מר יוסף שחק לכהן כדירקטור בבנק.

ביום 25 ביוני 2019 חדל מר צבי אפרת לכהן כדירקטור בבנק.

ביום 25 ביוני 2019 מונה מר אלי אלרואי כדירקטור בבנק.

ביום 12 באוגוסט 2019 מונה מר יוסף פלוס כדירקטור חיצוני בבנק. ביום 26 באוגוסט 2019 הוחלט לאשר מינוי של מר יוסף פלוס כחבר ועדת הביקורת והתגמול. ביום 4 בנובמבר 2019 הוחלט לאשר מינוי מר יוסף פלוס כחבר הוועדה לניהול סיכונים.

ביום 7 בנובמבר 2019 הודיע מר אברהם נוימן על התפטרותו מתפקידו כדירקטור חיצוני החל מיום 31 בדצמבר 2019.

חברי הנהלת הבנק ונושאי משרה בכירה

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 לא חלו שינויים בחברי ההנהלה ובנושאי המשרה הבכירה של הבנק.

המבקרת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, היקף העסקת המבקרת הפנימית וצוות העובדים הכפופים לה ואופן הגשת דין וחשבון על ממצאי המבקרת נכללו בפרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוח השנתי לשנת 2018. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה.

עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים

עסקאות עם אנשים קשורים נעשו במהלך העסקים הרגיל, בתנאי שוק ובתנאים דומים לתנאי עסקאות עם גורמים שאינם קשורים בבנק.

בעלי השליטה

להלן התפתחויות מהאמור בדוחות הכספיים לשנת 2018:

קבוצת עופר

לפרטים בדבר השלמת הסכם ההיפרדות ב"קבוצת עופר" ראה פרק בעלי השליטה בדוח השנתי לשנת 2018.

קבוצת ורטהיים

ביום 5 ביוני 2019 התקבלה בבנק הודעה מאת מר דוד ורטהיים בדבר החלטתו למכור חלק ממניותיו בחברת "אלוני חץ", ובדבר המשך החזקתו בבנק, וזאת בהתאם להוראות החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, תשע"ד-2019.

לפרטים ראה דיווח מידי של הבנק מיום 5 ביוני 2019 (מספר אסמכתא: 01-056059-2019).

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 30 בספטמבר 2019

חוקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק

חוקים ותקנות

חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016

ביום 12 באפריל 2016 פורסם חוק נתוני אשראי אשר נכנס לתוקף ביום 12 באפריל 2019. החוק מבצע רפורמה בתחום שירות נתוני אשראי. במועד כניסתו לתוקף בוטל חוק שירות נתוני אשראי, התשס"ב-2002. החוק רלוונטי לבנק, הן בהיותו "מקור מידע" החייב להעביר נתוני אשראי על לקוחותיו למאגר מידע מרכזי בבנק ישראל והן בהיותו "משתמש בנתוני אשראי" הרשאי לקבל נתוני אשראי מלשכות האשראי. בהתאם לחוק, מוקם מאגר מידע בבנק ישראל. לשכת אשראי תקבל ממאגר זה מידע, ונותן אשראי יכול להזמין מלשכת האשראי דוח אשראי, חיווי אשראי (המלצה חד ערכית אם ליתן אשראי), וכן ניטור (מעקב אחרי שינויים במצב הלווה לאורך תקופת האשראי). לשם קבלת מידע, על נתון האשראי לקבל הסכמה מפורשת מאת הלווה (לשם קבלת חיווי - די ביידוע הלווה). לקוח רשאי לבקש מבנק ישראל שנתוני האשראי לגביו לא ייכללו במאגר או שלא יימסרו לשם עריכת דוח אשראי. לאורך תקופת ההיערכות ליישום הוראות החוק (מפרסום החוק ועד לכניסתו לתוקף) העביר הבנק מידע על לקוחותיו למאגר המוקם, בהתאם להוראות בנק ישראל הניתנות מעת לעת. ליישום החוק אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (תיקון מס' 5), התשע"ז-2017

ביום 6 באוגוסט 2017 פורסם החוק המכונה "חוק אשראי הוגן". הוראות החוק חלות רק על הלוואות חדשות. מועד תחולת החוק המקורי היה ביום 9 בנובמבר 2018, אך נדחה ליום 25 באוגוסט 2019. החוק חל על האשראי הניתן ליחידים מתאגידים בנקאיים, סולקים, מבטחים וחברה מנהלת.

החוק קובע תקרת ריבית אחידה לכל הגופים המלווים כדלקמן:

- הלוואות בשקלים: שיעור ריבית בנק ישראל בתוספת 15%.
- הלוואות מטבע חוץ: שיעור ריבית הליבור לשנה בתוספת 15%.
- כמו כן נקבע, כי שיעור ריבית פיגורים יהיה מכפלה של ריבית בשיעור המירבי ב-1.2.

הוחרגו מתחולה של תקרת ריבית אחידה:

- הלוואות קצרות מועד (עד 3 חודשים) - הוגבלו בתקרה גבוהה ב-5% מהריבית המירבית.
- עסקאות ניכיון שטר עבור עוסק לשימוש עסקי (לא אישי).
- הלוואה שהסכום שקיבל הלוואה בפועל עולה על כ-1.2 מיליון שקלים חדשים.
- הלוואה שחל עליה צו לעניין שיעור הריבית לפי חוק הריבית (כדוגמת ריבית פיגורים בהלוואות לדיור, וכן בהלוואות צמודות מדד).

בשנה השלישית לאחר יישום החוק, יבחן שר האוצר את ממוצע שיעורי הריבית של האשראים שמעמידים הבנקים והוא יהיה מוסמך להפחית את שיעור עלות האשראי המרבי.

הבנק מיישם החוק. ליישום החוק אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

חוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח-2018

ביום 18 במרץ 2018 פורסם החוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח-2018.

מטרת החוק לצמצם את השימוש במזומנים בביצוע עסקאות, הן על ידי מקבל התשלום והן על ידי נותן התשלום.

כמו כן, מטרת החוק להסדיר את דרך התשלום בשיקים. החוק קובע מגבלות מסוימות על דרכי השימוש במזומן ובשיקים.

החוק נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2019 למעט מספר סעיפים שנכנסו לתוקף ביום 1 ביולי 2019.

על פי החוק לפיקוח על הבנקים נתונה סמכות להטיל עיצומים כספיים על תאגיד בנקאי שפרע שיק תוך הפרת אחת ההגבלות החלות על השיק לפי התוספת השנייה.

תחילת הטלת העיצומים על ידי הפיקוח על הבנקים מיום 1 ביולי 2019.

הבנק מיישם את החוק. ליישום החוק אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תשע"ח-2018

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תשע"ח-2018 (להלן: "החוק"), פורסם ביום 15 במרץ 2018. החוק נכנס לתוקף ביום 15 בספטמבר 2019.

החוק מייצר קודיפיקציה של דיני חדלות הפירעון ושיקום כלכלי, מסדיר באופן מקיף את כלל דיני חדלות הפירעון ושיקום כלכלי של יחידים ושל תאגידים (חברות ושותפויות), ומביא לביטול הפקודות הישנות וההסדרים הקיימים בפקודת פשיטת הרגל ובחוק החברות.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 30 בספטמבר 2019

לחוק שלוש מטרות עיקריות:

- להביא לשיקומו הכלכלי של החייב. החוק מבקש לראות את הכישלון ביכולת פירעון האשראי וחדלות פירעון כתאונה כלכלית ולא כפגם מוסרי.
 - הגדלת שיעור החוב שיפרע לנושים הבלתי מובטחים.
 - הגברת הוודאות והיציבות של הדין, קיצור הליכים והפחתת הנטל הבריורקטי.
- החוק מציג שינויים בנושאים שונים כגון: סף הכניסה להליכי חדלות פירעון, משך הליכי חדלות פירעון, הצמדה וריבית, שעבוד צף, קיזוז חובות הדדיים, מעמדו של נושה מובטח בהליכי חדלות פירעון, אחריות דירקטורים ומנהל כללי, וניהול משא ומתן על הסדר חוב. להערכת הבנק, צפויה לחוק השפעה בהיבט מתן האשראי ושיעור הפירעון שלו בעת כשל. הבנק מיישום הוראות החוק.

חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018

ביום 22 במרץ 2018 פורסם החוק אשר מבצע מספר תיקוני חקיקה. בין היתר, תוקן חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981. התיקון לחוק עוסק במעבר לקוחות מבנק לבנק, והוא צפוי להיכנס לתוקף ביום 22 במרץ 2021, אלא אם כן המועד יידחה (שתי דחיות אפשריות של עד חצי שנה כל אחת). על פי התיקון לחוק במקרה ומבקש לקוח (יחיד או לקוח שהוא תאגיד מסוג שקבע הנגד בכללים), להעביר את הפעילות הפיננסית (כהגדרתה בכללים שיקבע הנגיד) לבנק אחר, יבצעו הבנק המקורי של הלקוח והבנק הקולט את הפעולות הנדרשות כדי לאפשר ללקוח להעביר את הפעילות הפיננסית לבנק הקולט באופן מקוון, נוח, אמין, מאובטח ובלא גביית תשלום מהלקוח בעד הליך העברת הפעילות הפיננסית כאמור, בתוך שבועה ימי עסקים או בתוך מועד אחר שקבע הנגיד בהסכמת שר האוצר.

לגבי התקופה שעד כניסתו לתוקף של החוק נקבע, כי במקרה ובקש לקוח לסגור את חשבונו בבנק, לא יבטל אותו בנק, רק בשל בקשת הסגירה, את ההטבות וההנחות שלהן היה זכאי הלקוח במסגרת ניהול חשבונו, במועד מוקדם מהמועד שנקבע לעניין זה בהסכם בין הבנק ובין הלקוח, ואם לא נקבע מועד, במשך שלושה חודשים לפחות.

ליישום תיקון החוק לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מספר 21), התשע"ט-2019

בחודש ינואר 2019 פורסם תיקון לחוק ההגבלים העסקיים, אשר קבע את שינוי שם החוק התחרות הכלכלית. עוד במסגרת התיקון הורחבה האחריות של נושאי משרה בתאגיד, הוגדלה תקרת העיצומים הכספיים, הורחבה ההגדרה של בעל מונופולין, הוחמרה הענישה הפלילית בגין קרטלים, שונה פרק הזמן לבחינת עסקאות מיזוגים ופטורים, וכן נקבע כי החרגת הסדר כובל מסוים מתחולתו של פטור סוג תהא כפופה לביקורת שיפוטית של בג"צ.

ליישום התיקון לחוק אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019

ביום 9 בינואר 2019 פורסם חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019 (להלן: "חוק שירותי תשלום") שרובו עתיד להיכנס לתוקף ביום 9 בינואר 2020, מיעוטו של החוק (סעיף 77 (ב) ו-(ג)) עתיד להיכנס לתוקף ביום 9 ביולי 2021.

הוראות החוק מבוססות בעיקר על האסדרה המקבילה באירופה (דירקטיבת ה-PSD2 ואופן יישום הוראות הדירקטיבה במדינות אירופיות מרכזיות) ועל הסדרים שמקורם בחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986, שאותו מבטל ומחליף חוק שירותי תשלום.

מטרתו העיקרית של חוק שירותי תשלום, היא מתן הגנה צרכנית ללקוחות (משלמים או מוטבים) שיקבלו בעתיד "שירותי תשלום" מ"נותני שירותי תשלום" (לרבות בנקים, חברות כרטיסי אשראי, אפליקציות תשלומים ועוד), הגברת אמון הציבור ב"אמצעי התשלום" השונים, ויצירת תשתית ראשונית להגברת התחרות בתחום שירותי התשלום בישראל.

החוק קובע שני סוגים של שירותי תשלום:

- א. "שירותי תשלום למוטב", הכוללים ניהול חשבון תשלום עבור מוטב וכן סליקה של פעולת תשלום עבור מוטבים (בתי עסק); ו-
- ב. "שירותי תשלום למשלם", הכוללים ניהול חשבון תשלום עבור המשלם והנפקה של "אמצעי תשלום" למשלם.

הגדרת המונח "אמצעי תשלום" בחוק החדש, מתנתקת מהמימד הפיזי של אמצעי התשלום כרכיב הכרחי. כך, בעוד חוק כרטיסי חיוב חל על כרטיסי חיוב פיזיים בלבד, חל חוק שירותי תשלום על כל "אמצעי תשלום" – קיים, עתידי, פיזי ושאינו פיזי. כלומר, ההגנות הצרכניות שבחוק שירותי תשלום, יחולו לא רק על ביצוע עסקאות ותשלומים בכרטיסי חיוב, אלא גם על ביצוע העברות, הפקדות ומשיכות כספים מחשבון העובר-ושב הבנקאי, על הרשאות לחיוב חשבון, על פעולות באמצעי תשלום מתקדמים, כגון ארנקים דיגיטליים ואפליקציות תשלומים, ועל נותני שירותי תשלום זרים הפועלים או העשויים להיכנס לפעילות בישראל.

בעוד חוק כרטיסי חיוב מתייחס למערכת היחסים המשפטית שבין מנפיק כרטיס החיוב לבין מחזיק הכרטיס בלבד, מסדיר חוק שירותי תשלום גם את החובות החלות על נותן שירותי התשלום למוטב (למשל, הסולק) כלפי המוטב (למשל, בית העסק).

הבנק נערך ליישום הוראות החוק.

ליישום החוק לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 30 בספטמבר 2019

תקנות מס הכנסה (יישום תקן אחיד לדיווח ולבדיקת נאותות של מידע על חשבונות פיננסיים), התשע"ט-2019

ביום 6 בפברואר 2019, פורסמו תקנות מס הכנסה (יישום תקן אחיד לדיווח ולבדיקת נאותות של מידע על חשבונות פיננסיים), התשע"ט-2019. התקנות הותקנו בהמשך לחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מספר 227), התשע"ו-2016.

התקן האחד, CRS (Common Reporting Standard), הינו תקן שפותח על ידי ארגון ה-OECD, לאיסוף מידע אודות חשבונות פיננסיים של תושבים זרים לצורך קיום חילופי מידע בין מדינות למטרות אכיפת מס ("התקן האחד"). מדינת ישראל הודיעה, בחודש אוקטובר 2014, כי תאמץ את התקן האחד. לשם כך נדרש לבצע תיקוני חקיקה בדיון הישראלי ובהתאם הותקנו התקנות. התקנות קובעות, בין היתר, את ההוראות הבאות:

- הוראות המחייבות מוסד פיננסי ישראלי מדווח לבצע בדיקות נאותות לחשבונות פיננסיים, של יחידים ושל ישויות, המנוהלים אצלו וסיווג החשבונות כחשבונות של תושבי מדינה זרה.
 - הוראות המחייבות מוסד פיננסי ישראלי מדווח לדווח לרשות המיסים בישראל על חשבונות בני דיווח או על היעדרם.
 - הוראות המחייבות מוסד פיננסי ישראלי מדווח לתת הודעה ללקוח בדבר העברת מידע אודות הלקוח וחשבונו שבבעלותו למנהל ברשות המיסים בישראל וממנו לרשות למדינה זרה.
 - הוראות מעבר לעניין אופן ביצוע ההוראות לעיל בנוגע לשנים 2017 ו-2018.
 - התקנות קובעות לוחות זמנים לביצוע הליכי הזיהוי והדיווח על ידי המוסדות הפיננסיים, כאשר המועד הראשון להעברת דיווח לרשות המיסים בגין שנת 2017 הוא 23 ביוני 2019 ובגין שנת 2018 הוא 8 בספטמבר 2019.
- הבנק מיישם את הוראות החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מספר 227), התשע"ו-2016, ואת התקנות, ביצע ויבצע דיווחים לרשויות המס בהתאם לאמור בהן.

צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות הפקדת שיק דחוי) (הוראת שעה), התשע"ט-2019

ביום 3 באפריל 2019, פורסם צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות הפקדת שיק דחוי) (הוראת שעה), התשע"ט-2019. הצו מטיל פיקוח על עמלת "שירותי הפקדת שיק דחוי" הניתן ליחידים ועסקים קטנים, וניתן לגבות עבור שירות זה עד 2 שקלים חדשים. הפיקוח נכנס לתוקף ביום 15 באפריל 2019 והסתיים ביום 30 ביוני 2019. הבנק יישם את הוראות הצו. ליישום הצו אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הפיקוח על הבנקים

חוזרים והוראות דיווח לציבור

הפחתת העמלה הצולבת בעסקאות חיוב נדחה ומידי בכרטיסי אשראי

ביום 25 בפברואר 2018, פרסם בנק ישראל מתווה להפחתת העמלה הצולבת בעסקאות חיוב נדחה בכרטיסי חיוב בכ-30% משיעור של 0.7% מהיקף העסקה כיום לשיעור של 0.5% בינואר 2023. המהלך כולל 5 פעימות: הראשונה בינואר 2019 (0.6%), השנייה בינואר 2020 (0.575%), השלישית בינואר 2021 (0.55%), הרביעית בינואר 2022 (0.525%) והאחרונה כאמור בינואר 2023. בנוסף, החליט בנק ישראל להפחית את העמלה הצולבת בעסקאות חיוב מידי בכרטיסי אשראי משיעור של 0.3% ל-0.25% בינואר 2023. המתווה כולל 2 פעימות: הראשונה בינואר 2021 (0.275%) והשנייה כאמור בינואר 2023. ליישום הפחתת העמלה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

עסקאות רכישת חובות של חייבים מלקוחות מסחריים

ביום 28 במאי 2018 פרסם בנק ישראל מכתב בנושא עסקאות רכישת חובות של חייבים מלקוחות מסחריים בו מפורטים דגשים ומחוייבות הבנק למפות ולנהל את הסיכונים הנגזרים מכל עסקה לרכישת חובות ולטפל בהיבטי ניהול אשראי, היבטי דיווח כספי והיבטי ציות הנגזרים מתנאי העסקה. הבנק נדרש לבצע ביקורת פנימית מקיפה בהתייחס לנאותות הטיפול ולהעביר את דוח הביקורת לפיקוח עד סוף חודש יוני 2019. בחודש יוני 2019 הועבר לפיקוח על הבנקים דוח הביקורת. ליישום ההנחיה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

כרטיסי חיוב

ביום 2 ביולי 2018 פרסם בנק ישראל חוזר עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 470 (כרטיסי חיוב). על פי החוזר, החל מיום 1 בפברואר 2019, בנקים נדרשו להעביר למתפעל ההנפקה של כרטיסי חיוב את הכספים בגין עסקאות בכרטיסים שהונפקו על ידם במועד בו נדרש המתפעל להעביר כספים אלו לסולק, ללא תלות במועד החיוב של הלקוח או זהות הסולק. עוד נקבע כי הסכמי תפעול חדשים בין מנפיק למתפעל או הסכמים קיימים בהם בוצע שינוי מהותי שיחתמו עד ינואר 2022 יועברו לפיקוח על הבנקים. הבנק יישם את הוראות החוזר. ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 30 בספטמבר 2019

התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - הארכת תוקף מכתבי המפקחת

ביום 16 בספטמבר 2018 התקבל מכתב המפקחת על הבנקים בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - הארכת תוקף מכתבי המפקחת. על פי המכתב על מנת לאפשר לתאגידים בנקאיים ליישם תוכניות התייעלות נוספות, יוארך תוקף שני המכתבים מיום 12 בינואר 2016 ומיום 13 ביוני 2017 עד ליום 31 בדצמבר 2019. לפרטים בדבר תוכניות התייעלות שאישר דירקטוריון הבנק ביום 27 בדצמבר 2016 וביום 19 ביוני 2017 ראה ביאורים 22 ו-25 לדוחות הכספיים לשנת 2018.

דירקטוריון

ביום 13 בנובמבר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301 בנושא דירקטוריון. בהתאם לחוזר, בהמשך ליעדי שיפור אפקטיביות עבודת הדירקטוריון והגברת כשירותו המקצועית, נוספה דרישה לקביעת מדיניות לגבי המשך כהונה מקסימאלית של יושבי ראש ועדות הדירקטוריון. בנוסף, נקבע כי יש להגביר את מעורבותו של הדירקטוריון בתחומי החדשנות העסקית מבוססת טכנולוגיה, תשתיות, ניהול ושימוש במידע, וזאת באמצעות הקמה של ועדה דירקטוריונית ייעודית לענייני טכנולוגיה וחדשנות טכנולוגית. תחולת ההוראה מיום פרסומה למעט הדרישה כי לפחות אחד מחברי הוועדה לענייני טכנולוגיה וחדשנות טכנולוגית יהיה בעל ידע בתחום אשר תחולתה מיום 1 ביולי 2020. הבנק מיישם את ההוראה. לפרטים בדבר הקמת ועדת טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית ובדבר מינוי מר גלעד רבינוביץ כדירקטור חיצוני בבנק ראה פרק הדירקטוריון וההנהלה לעיל.

החלפת עוגן ריבית

ביום 12 בפברואר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בנושא החלפת עוגני ריבית בחוץ לארץ. על פי הטיוטה, לאור הפסקת פרסום עוגני הריבית הקיימים בעולם, החל משנת 2021, והחלפתם בעוגנים אחרים, תאגידים בנקאיים נדרשים להיערך מבעוד מועד לשינויים הצפויים. לצורך היערכות להפסקת פרסומי ריביות הלייבור, בוצעו בבנק הפעולות הבאות:

- מונה גורם ניהולי האחראי לריכוז בחינת ההשפעות של הביטול על הבנק.
- בוצע מיפוי של המכשירים והחוזים המושפעים באופן פוטנציאלי מהחלפה זו.
- המשך ההיערכות יהיה בהלימה לקצב החלפת עוגני הריבית והרגולציה בנושא.

הבנק עוקב אחר ההתפתחויות בשווקים לעניין קביעת בנצ'מרק חדש ובוחר את ההשפעה על הדוחות הכספיים.

רכישה עצמית של מניות על ידי תאגידים בנקאיים

ביום 28 בפברואר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון של הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 332 בנושא "רכישה עצמית של מניות על ידי תאגידים בנקאיים". העדכון מבטל את האיסור שהוטל בעבר על תאגידים בנקאיים לרכישה עצמית של מניות. יחד עם זאת, הפיקוח על הבנקים החמיר את הדרישות החלות על רכישה עצמית של תאגידים בנקאיים ביחס לדרישות החוק בישראל החלות על תאגידים. במסגרת זו נקבעו, בין היתר, המגבלות להלן:

- תאגיד בנקאי יידרש לקבל אישור מראש של הפיקוח על הבנקים לביצוע רכישה עצמית, על סמך תוכנית רכישה שהציג לפיקוח. אישור הפיקוח יהיה לזמן מוגבל (בדרך כלל לשנה).
- היקף הרכישה המקסימלי בכל תוכנית יוגבל ל-3% מהון המניות המנפק והנפרע של התאגיד הבנקאי.
- ביצוע הרכישה העצמית לא יהיה על ידי התאגיד הבנקאי עצמו אלא על ידי גורם חיצוני בלתי תלוי, כגון חבר בורסה, בהתאם למנגנון "הגנת נמל מבטחים" שפרסמה הרשות לניירות ערך. מנגנון זה נועד להרחיק את היישום של הרכישה העצמית מהתאגיד הבנקאי עצמו.
- איסור על תאגיד בנקאי ותאגיד בשליטתו לתת מימון למטרת רכישה של ניירות ערך שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי, למעט מתן מימון במסגרת תוכנית לרכישת ניירות ערך על ידי עובדים שתובא לידיעת הפיקוח על הבנקים. על אף איסור זה, הותר מתן מימון בביטחון ניירות ערך שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי תחת מגבלות מסוימות.

לעדכון ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 30 בספטמבר 2019

בנקאות בתקשורת

ביום 7 במאי 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר המעדכן את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 367 בנושא בנקאות בתקשורת. התיקון להוראה מאפשר לתאגיד בנקאי לקבוע אמצעי זיהוי ואימות בהתאם לניהול הסיכונים שלו ולפשט תהליכי זיהוי ואימות לקוחות המבקשים לבצע פעילות מרחוק, באמצעים דיגיטליים. התיקון מרחיב את הגדרת שירותי בנקאות בתקשורת וכולל בתוכה את שירות הפקס. תחילתם של התיקונים להוראה עם פרסומם, למעט הסעיפים הדנים בשירות הפקס שיכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2020. הבנק מיישם את הסעיפים שנכנסו לתוקף ונערך ליישום הסעיפים הדנים בשירות הפקס במועד. ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

מתן מענה טלפוני מקצועי

ביום 12 ביוני 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 426 בנושא מתן מענה טלפוני מקצועי. ההוראה מסדירה את חובת התאגיד הבנקאי, שנקבעה בתיקון 29 לחוק הבנקאות (שירות לקוח), בעניין מענה אנושי מקצועי אשר לא יעלה על 6 דקות מתחילת השיחה. ההוראה מעגנת חובה לתת קדימות בתור ללקוחות שגילם עולה על 75 ומגדירה דרישות לניטור ובקרה אחר דפוסי מענה ללקוחות במוקד הטלפוני. תחילתה של ההוראה עם כניסת תיקון החוק לתוקפו ביום 25 ביולי 2019, למעט סעיף 7 הדין בעדיפות בתור לאזרחים ותיקים מעל 75 שיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2020. הבנק מיישם את הסעיפים שנכנסו לתוקף ונערך ליישום סעיף 7 במועד. ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הפחתת עמלות לעסקים קטנים וזעירים

ביום 4 באוגוסט 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים כי החל מיום 1 באוגוסט 2019, ומידי שנה, ביום 1 במרץ, יערכו הבנקים בדיקת כדאיות עבור העסקים הקטנים (עסק עם מחזור פעילות שנתי של עד 5 מיליון שקלים חדשים) ועבור העוסקים המורשים, ויצרפו אותם למסלול המשתלם עבורם. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, עסקים קטנים ועוסקים מורשים צורפו, החל מיום 1 באוגוסט 2019, באופן יזום על ידי הבנק לשירות המסלולים הבסיסי או המורחב בהתאם לפעילותם בחשבון. ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 30 בספטמבר 2019

דירוג האשראי של הבנק

ביום 11 ביולי 2019 אישררה S&P GLOBAL RATINGS MAALOT LTD (להלן: "מעלות") את דירוג המנפיק של הבנק העומד על iAAA, תחזית דירוג "יציבה". לדברי סוכנות הדירוג: "אשרור הדירוג משקף את התחזקות הבנק בתוך קבוצת הדירוג 'iAAA' והערכתנו ליציבות אשראי במהלך השנתיים הקרובות".

דירוגם של כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו על ידי טפחות הנפקות, משקף רמה אחת נמוכה יותר מדירוג המנפיק, קרי בדירוג של iAA+. כתבי התחייבות נדחים אלו כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות המעבר של באזל III.

דירוג שטרי ההון הנדחים של הבנק, אשר מוכרים כהון רובד 2 בהתאם להוראות המעבר של באזל III, הועלה לרמת iAA+.

דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (CoCo) אשר כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות באזל III הוא iAA+, תחזית דרוג יציבה.

ביום 1 באוגוסט 2019 אישררה חברת מדרוג בע"מ (אשר הוקמה בשיתוף עם חברת מודיס העולמית המחזיקה ב-51% מהבעלות) (להלן: "מדרוג") את דירוג הבנק. דירוג פיקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק הינו Aaa.il באופק יציב. כתבי ההתחייבות הנדחים (הון משני תחתון) מדורגים באופק יציב iAa1, ושטרי ההון הנדחים (הון משני עליון) מדורגים iAa2 באופק יציב.

כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (CoCo) אשר כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות באזל III מדורגים iAa3 באופק יציב.

ביום 30 ביוני 2015 אישררה חברת הדירוג Moody's את דירוג פיקדונות הבנק לטווח ארוך ברמת A2 והעלתה את אופק הדירוג ל"יציב" מ"שלילי", ומאז נותר הדירוג ללא שינוי.

מגזרי פעילות

למידע נרחב על מגזרי הפעילות הפיקוחיים, ראה פרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוחות הכספיים לשנת 2018.

נספחים לתמצית הדוחות הרבעוניים

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019
שיעור הכנסה	ריבית	ממוצעת ⁽²⁾	יתרה	שיעור הכנסה	ריבית
%-ב			%-ב		ממוצעת ⁽²⁾
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור⁽³⁾					
3.71	1,686 ⁽⁷⁾	184,261	2.84	1,364 ⁽⁷⁾	194,310
7.09	57	3,298	7.05	57	3,319
3.77	1,743	187,559	2.91	1,421	197,629
אשראי לממשלה					
2.39	1	169	-	-	118
9.63	7	301	6.81	8	482
6.98	8	470	5.44	8	600
פיקדונות בבנקים					
0.32	1	1,253	1.84	3	655
2.81	1	144	1.75	1	230
0.57	2	1,397	1.82	4	885
פיקדונות בבנקים מרכזיים					
0.08	7	34,435	0.21	21	40,641
1.99	25	5,055	2.21	30	5,474
0.32	32	39,490	0.44	51	46,115
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
-	-	142	-	-	65
-	-	-	-	-	-
-	-	142	-	-	65
איגרות חוב מוחזקות לפידיון וזמינות למכירה⁽⁴⁾					
1.78	39	8,800	2.19	44	8,089
2.79	6	868	2.80	4	577
1.87	45	9,668	2.23	48	8,666
איגרות חוב למסחר⁽⁵⁾					
3.21	2	252	-	-	302
-	-	-	-	-	-
3.21	2	252	-	-	302
3.10	1,832	238,978	2.43	1,532	254,262
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
		3,533			3,886
		5,097			4,946
		247,608			263,094
סך כל הנכסים					
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל					
4.03	96	9,666	4.03	100	10,082

ראה הערות להלן.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 30 בספטמבר 2019

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019
שיעור הכנסה ב-1%	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת	שיעור הכנסה ב-1%	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור					
3.81	(7)5,130	180,416	3.75	(7)5,361	191,597
6.25	152	3,267	7.37	176	3,213
3.85	5,282	183,683	3.81	5,537	194,810
אשראי לממשלה					
2.12	3	189	1.02	1	131
7.08	15	285	8.55	24	378
5.10	18	474	6.60	25	509
פיקדונות בבנקים					
0.38	3	1,058	1.55	11	947
1.17	2	228	1.74	3	231
0.52	5	1,286	1.59	14	1,178
פיקדונות בבנקים מרכזיים					
0.08	22	36,478	0.20	58	37,904
1.82	49	3,605	2.91	103	4,744
0.24	71	40,083	0.50	161	42,648
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
-	-	88	-	-	80
-	-	-	-	-	-
-	-	88	-	-	80
איגרות חוב מוחזקות לפידיון וזמינות למכירה					
2.03	123	8,112	1.83	112	8,197
2.46	16	869	3.15	13	553
2.07	139	8,981	1.91	125	8,750
איגרות חוב למסחר					
0.99	3	406	0.72	3	554
-	-	-	-	-	-
0.99	3	406	0.72	3	554
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
3.14	5,518	235,001	3.16	5,865	248,529
		3,448			3,705
		4,856			5,299
		243,305			257,533
3.80	234	8,254	4.69	319	9,119
סך כל הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל					

ראה הערות להלן.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 30 בספטמבר 2019

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019
שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה בספטמבר 2018 ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה בספטמבר 2019 ממוצעת ⁽²⁾
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור					
					בישראל
0.29	16	21,887	0.02	1	25,143
1.26	372	119,109	1.00	308	123,497
					לפי דרישה
		564			לזמן קצוב
					מחוץ לישראל
-	-		-	-	לפי דרישה
1.91	24	5,072	2.13	22	4,155
1.13	412	146,632	0.87	331	153,313
סך הכל					
פיקדונות הממשלה					
		46			בישראל
-	-		-	-	מחוץ לישראל
		46			35
פיקדונות מبنקים					
1.05	3	1,149	0.85	2	944
-	-	2	-	1	3
1.05	3	1,151	1.27	3	947
סך הכל					
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר					
					בישראל
-	-		-	-	מחוץ לישראל
					סך הכל
איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים					
2.41	180	30,151	(0.21)	(16)	31,154
-	-		-	-	בישראל
2.41	180	30,151	(0.21)	(16)	31,154
סך הכל					
התחייבויות אחרות					
2.16	1	187	-	-	301
-	-		-	-	בישראל
2.16	1	187			301
סך הכל					
1.34	596	178,167	0.69	318	185,750
סך הכל התחייבויות נושאות ריבית					
		44,855			פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
		3,533			זכאים בגין פעולות בכרטיסי אשראי
		6,057			התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁸⁾
		232,612			סך כל התחייבויות
		14,996			סך כל האמצעים ההוניים
		247,608			סך כל התחייבויות והאמצעים ההוניים
1.76			1.75		פער הריבית
תשואה נטו⁽⁹⁾ על נכסים נושאי ריבית					
2.05	1,164	229,312	1.88	1,137	244,180
3.01	72	9,666	3.09	77	10,082
2.08	1,236	238,978	1.92	1,214	254,262
סך הכל					
1.71	24	5,638	1.98	23	4,676
סך התחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל					

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 30 בספטמבר 2019

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 הוצאות (הכנסות) ריבית	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 יתרה ממוצעת	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 הוצאות (הכנסות) ריבית	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 יתרה ממוצעת
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור					
					בישראל
0.23	37	21,887	0.19	36	לפי דרישה
1.30	1,120	115,045	1.40	1,276	לזמן קצוב
					מחוץ לישראל
-	-	564	-	-	לפי דרישה
1.62	59	4,856	2.00	75	לזמן קצוב
1.14	1,216	142,352	1.22	1,387	152,159
סך הכל					
פיקדונות הממשלה					
					בישראל
-	-	49	-	-	39
					מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-
-	-	49	-	-	39
סך הכל					
פיקדונות מבנקים					
					בישראל
0.75	7	1,241	0.82	6	975
					מחוץ לישראל
-	-	1	-	3	2
0.75	7	1,242	1.23	9	977
סך הכל					
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר					
					בישראל
-	-	-	-	-	-
					מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
סך הכל					
איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים					
					בישראל
2.80	631	30,114	2.15	478	29,691
					מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-
2.80	631	30,114	2.15	478	29,691
סך הכל					
התחייבויות אחרות					
					בישראל
2.39	2	112	1.62	3	248
					מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-
2.39	2	112	1.62	3	248
סך הכל					
1.43	1,856	173,869	1.37	1,877	183,114
סך הכל התחייבויות נושאות ריבית					
		45,442			50,179
		3,448			3,725
		5,797			4,149
		228,556			241,167
סך כל ההתחייבויות					
		14,749			16,366
סך כל האמצעים ההוניים					
		243,305			257,533
סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים					
1.65			1.65		
פער הריבית					
תשואה נטו⁽⁹⁾ על נכסים נושאי ריבית					
					בישראל
2.06	3,487	226,747	2.09	3,747	239,410
					מחוץ לישראל
2.84	175	8,254	3.54	241	9,119
2.08	3,662	235,001	2.15	3,988	248,529
סך הכל					
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל					
1.45	59	5,421	1.89	78	5,530

ראה הערות להלן.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 30 בספטמבר 2019

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019
שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) ריבית	ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) ריבית	ממוצעת ⁽²⁾
מטבע ישראלי לא צמוד					
2.86	1,143	161,296	2.94	1,274	175,052
(0.91)	(272)	120,160	(0.89)	(270)	122,119
1.95			2.05		
מטבע ישראלי צמוד למדד					
3.60	470	52,852	0.34	49	56,944
(2.35)	(207)	35,501	1.10	106	38,501
1.25			1.44		
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
3.28	123	15,164	3.63	109	12,184
(2.22)	(93)	16,868	(2.59)	(131)	20,454
1.06			1.04		
סך פעילות בישראל					
3.06	1,736	229,312	2.37	1,432	244,180
(1.33)	(572)	172,529	(0.65)	(295)	181,074
1.73			1.72		

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 30 בספטמבר 2019

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019
שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) יתרה ממוצעת ריבית	יתרה ממוצעת ריבית	שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה ממוצעת
מטבע ישראלי לא צמוד					
2.74	3,292	160,884	2.92	3,708	169,699
(0.81)	(710)	116,583	(0.84)	(761)	120,756
1.93			2.08		
מטבע ישראלי צמוד למדד					
4.27	1,665	52,222	3.57	1,498	56,135
(3.15)	(845)	35,868	(2.35)	(645)	36,735
1.12			1.22		
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
3.21	327	13,641	3.35	340	13,576
(2.02)	(242)	15,997	(2.62)	(393)	20,093
1.19			0.73		
סך פעילות בישראל					
3.12	5,284	226,747	3.10	5,546	239,410
(1.42)	(1,797)	168,448	(1.35)	(1,799)	177,584
1.70			1.75		

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 30 בספטמבר 2019

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019
לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018
בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾	בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾	בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾	בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾	בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾	בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾
מחיר	מחיר	מחיר	מחיר	מחיר	מחיר
71	(393)	(322)	313	(82)	231
-	-	-	(3)	27	24
71	(393)	(322)	310	(55)	255
7	11	18	6	25	31
3	1	4	22	39	61
10	12	22	28	64	92
81	(381)	(300)	338	9	347
16	(95)	(79)	87	68	155
(5)	3	(2)	1	15	16
11	(92)	(81)	88	83	171
-	(198)	(198)	(9)	(145)	(154)
-	1	1	2	2	4
11	(197)	(197)	(7)	(143)	(150)
11	(289)	(278)	81	(60)	21

- הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדירים.
- על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבעי ישראלי - לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב זמינות למכירה לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019, לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018, לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 ולתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018, נוכחה / נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב זמינות למכירה, הכלולות בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך 40 מיליוני שקלים חדשים, (104) מיליוני שקלים חדשים, (3) מיליוני שקלים חדשים ו-(78) מיליוני שקלים חדשים בהתאמה.
- מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב למסחר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019, לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018, לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 ולתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018, נוכחה / נוספה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר בסך 8 מיליוני שקלים חדשים, בסך (4) מיליוני שקלים חדשים, בסך 4 מיליוני שקלים חדשים ובסך (3) מיליוני שקלים חדשים.
- לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- עמלות בסך 91, 75, 236 ו-202 מיליוני שקלים חדשים נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו בימים 30 בספטמבר 2019 ו-2018, ותשעה חודשים שהסתיימו בימים 30 בספטמבר 2019 ו-2018, בהתאמה.
- לרבות מכשירים נגזרים.
- תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2019

מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוחות הכספיים

להלן פירוט תמציתי למונחים שנכללו בדוחות הכספיים:

מונחים המתייחסים לניהול הסיכונים בבנק ולהלימות הון

ABC	ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת נאותות ההון הכולל של הבנק. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי ההון, תהליכי תכנון ההון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון. התהליך מהווה חלק מהנדבך השני של הוראת באזל וו.
VAR	מודל המשמש לאמידת החשיפה הכוללת למגוון סיכונים שוק. ערך ה-VAR (הערך בסיכון) המתקבל במודל הינו אומדן סטטיסטי להפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכונים שוק, בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש.
ב	באזל - באזל וו / באזל ווו - מסגרת להערכת הלימות הון וניהול הסיכונים אשר פורסמה על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים.
ג	גישת השווי הכלכלי - EVE - Economic Value of Equity - גישת השווי הכלכלי לניתוח ואמידת השפעת שינויים בשיעורי הריבית על שווי ההון של הנכסים, ההתחייבויות ופוזיציות חוץ מאזניות של הבנק.
ה	הגישה הסטנדרטית - גישה לחישוב ההון הנדרש בגין סיכון אשראי, שוק או תפעולי. חישוב הקצאת ההון נערך על פי נוסחה המבוססת על רכיבי הערכה פיקוחיים אשר הוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים.
	הון פיקוחי (הון כולל) - ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רוברד 1, הכולל הון עצמי רוברד 1 והון רוברד 1 נוסף והון רוברד 2. בהתאם להגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
י	יחס הון מזערי - היחס מייצג את דרישות שיעורי ההון הפיקוחי המזעריים שהבנק מחויב להחזיק בהתאם לדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין 201.
כ	כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של יתר הנושים של הבנק, למעט כתבי התחייבות אחרים מאותו סוג.
מ	מבחני מצוקה (קיצון) - כינוי למגוון שיטות שנועדו להעריך את מצבו הפיננסי של תאגיד בנקאי בתרחיש קיצון.
	מסמך הסיכונים - מסמך המציג בצורה תמציתית את פרופיל הסיכון של הבנק, על מנת לאפשר לדירקטוריון לעקוב אחר פעולות ההנהלה ולוודא שהן עולות בקנה אחד עם תיאבון הסיכון ועם מסגרת ניהול הסיכונים שאושרה על ידו. מסמך הסיכונים מדווח ומוגש לדירקטוריון בתדירות רבעונית.
נ	נדבך 2 - הנדבך השני במסגרת העבודה של באזל וו המתייחס לתהליך הסקירה הפיקוחית. חלק זה מורכב מעקרונות היסוד הבאים: הבנק יערוך תהליך ICAAP, כהגדרתו לעיל. הפיקוח על הבנקים יקיים תהליך להערכת תהליך הערכת הלימות ההון על ידי הבנק, לבחינת יכולתו לבצע ניטור על יחסי ההון הפיקוחיים והעמידה בהם. הבנק מצופה לפעול מעל יחסי ההון המזעריים אשר הוגדרו.
	נדבך 3 - הנדבך השלישי במסגרת העבודה של באזל וו אשר מטרתו לעודד משמעת שוק על ידי פיתוח של מערכת דרישות גילוי, שתאפשר למשתתפים בשוק להעריך את ההון, החשיפות לסיכון ותהליכי הערכת הסיכון ובהתאם לכך להעריך את הלימות ההון של הבנק.
	נכסי סיכון - מורכבים מסיכון אשראי, סיכון תפעולי וסיכון שוק המחושבים בשיטה הסטנדרטית כאמור בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211.
ס	סיכון CVA - Credit Valuation Adjustment - CVA הינו המרכיב בשווי הוון של נגזר אשר מביא בחשבון את סיכון האשראי של הצד הנגדי בעסקה. סיכון CVA הוא הסיכון להפסד משערוך לשווי שוק בגין סיכון צפוי של צד נגדי לנגזרים מעבר לדלפק (OTC). כלומר, הפסד בגין ירידה בשווי ההון של הנגזרים, בשל עלייה בסיכון האשראי של הצד הנגדי (כגון: ירידת דירוג).
	סיכון אשראי של צד נגדי - הסיכון שהצד השני לעסקה ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של תזרימי המזומנים בעסקה.
ש	שיעור המימון (LTV) - היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס.

מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2019

מונחים המתייחסים לבנקאות ופיננסיים

א	אשראי חוץ מאזני - התקרריות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
	איגרות חוב - נייר ערך המהווה התחייבות של המנפיק לשלם למחזיק האיגרת את הקרן שהונפקה בתוספת ריבית במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסויים.
ח	חבות - אשראי מאזני ואשראי חוץ מאזני כהגדרתם בהוראה 313 לניהול בנקאי תקין.
	חוב שגבייתו מותנת בביטחון - חוב פגום אשר פירעונו צפוי להתבצע ממימוש הביטחונות שהועמדו להבטחתו.
	חוב בארגון מחדש - חוב בעייתי בארגון מחדש מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו).
	חוב בהשגחה מיוחדת - חוב בהשגחה מיוחדת הוא חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות, שבגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק. אם החולשות לא יטופלו, עלולה להיגרם הידרדרות בסיכויים לפירעון החוב.
	חוב נחות - חוב נחות הוא חוב שאינו מוגן באופן מספק על ידי ביטחונות או על ידי יכולת התשלום של החייב, וקיימת אפשרות שהבנק יספוג בגינו הפסד אם הליקויים לא יתוקנו, לרבות חוב מעל 700 אלפי שקלים חדשים שנמצא בפיגור של 60 עד 89 ימים.
	חוב פגום - חוב יסווג כחוב פגום כאשר תשלום הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב ונמצא בהליכי גביה. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בדבר חובות בעייתיים בהלוואות לדיוור.
	חובות בעייתיים - חובות המסווגים באחד מהסיווגים השליליים הבאים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום.
י	יתרת חוב רשומה - יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נדחות נטו או עלויות נדחות נטו שנזקפו ליתרת החוב וטרם הופחתו, ובניכוי סכום החוב שנמחק חשבונאית.
מ	מכשיר פיננסי - חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.
	משך חיים ממוצע - מח"מ - אורך החיים הממוצע של איגרת חוב. נמדד בשנים באמצעות שקלול תשלומי הקרן של האיגרת והריבית עלייה לאורך חייה עד לפדיונה הסופי. משך חיים ממוצע של איגרת מבטא את רגישות המכשיר הפיננסי לשינויים בשיעורי הריבית. המח"מ מחושב כיחס בין ממוצע משוקלל של תשלומי איגרת החוב למחירה.
נ	נגזר - מכשיר פיננסי או חוזה אשר שוויו משתנה בתגובה לשינוי במחיר נכס הבסיס (מכשיר פיננסי, נכס פיזי, מדד מחירים, דירוג אשראי או נכס בסיס אחר), דורש השקעה ראשונית קטנה או מינימלית ביחס לסוגים אחרים של חוזים, וצפוי להיות מסולק במועד עתידי.
ס	סינדיקציה - מתן הלוואה על ידי קבוצת לווים במשותף.
ש	שוק פעיל - שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע באופן שוטף על תמחור הנכסים וההתחייבויות.

מונחים המתייחסים להוראות רגולטוריות

ABC	FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק ה-FATCA האמריקאי קובע חובת דיווח לרשות המסים האמריקאית (ה-IRS) על חשבונות המוחזקים על ידי דמויות אמריקאיות (U.S Person) במסדות פיננסיים זרים (מחוץ לארצות הברית).
	LCR - Liquidity coverage ratio - יחס כיסוי הנזילות - מוגדר כיחס בין הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ובין תזרים המזומנים היוצא נטו ל-30 הימים הבאים, תחת תרחיש קיצון. היחס משמש כמדד ליכולת הבנק לעמוד בצרכי נזילות לתקופה של חודש קדימה.

מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2019

אינדקס

ס	C
סיכון אסטרטגי, 70, 48	26, Ratio Cost-Income
סיכון אשראי, 8, 9, 16, 25, 29, 34, 47, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 142, 141, 139, 138, 120, 119, 104, 101, 100, 99, 77, 62, 61, 59, 155, 154, 153, 152, 151, 150, 149, 148, 147, 146, 145, 144, 143, 192, 157, 156	א
סיכון חוצה גבולות, 69, 48, 16	אשראי לציבור, 28, 29, 62, 77, 99, 100, 101, 138, 139, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 157, 156, 155
סיכון חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון, 70, 48, 16	ד
סיכון מוניטין, 70, 48, 16	דיבידנד, 14, 15, 21, 27, 33, 35, 49, 83, 84, 86, 91, 174, 175
סיכון מימון, 68	ה
סיכון נזילות, 68, 48, 16	ההון העצמי, 105
סיכון ציות ורגולציה, 69, 48, 16	הון, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 25, 27, 28, 32, 33, 34, 35, 44, 47, 48, 175, 174, 106, 105, 104, 89, 84, 83, 82, 77, 70, 69, 68, 49, 48, 192, 184, 182
סיכון ריבית, 67, 66, 48, 16	הון עצמי, 8, 16, 27, 32, 33, 47, 192
סיכון שוק, 8, 16, 33, 34, 66, 67, 68, 192	הוצאות ריבית, 24, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191
סיכון תפעולי, 16, 65, 70, 104, 192	הכנסות ריבית, 9, 68, 143
ע	הלבנת הון, 48, 69, 70
עמלות, 11, 14, 41, 42, 79, 87, 109, 110, 193	הלוואות לדיור, 9, 17, 20, 29, 35, 36, 37, 38, 52, 63, 64, 65, 89, 111
ענפי משק, 31, 36, 37, 56, 57, 58, 59, 62, 121	הליכים משפטיים, 18, 69
פ	הפרשה להפסדי אשראי, 8, 9, 29, 49, 50, 51, 54, 82, 89, 99, 100
פיקדונות הציבור, 8, 13, 16, 31, 32, 39, 46, 69, 77, 102	193, 156, 143, 121
ר	רווח למניה, 80
ש	י
שווי הוגן, 9, 22, 25, 27, 30, 31, 44, 46, 61, 67, 68, 77, 81, 88, 89, 91, 92, 163, 162, 161, 120, 119, 118, 117, 116, 115, 98, 97, 96, 95, 94, 93, 192, 191, 173, 172, 171, 170, 169, 168, 167, 166, 165, 164	יחס המינוף, 8, 14, 15, 27, 34, 35, 106
ת	יחס כיסוי נזילות, 69, 106
תשואה, 103	כ
תשואה על ההון, 12, 15, 16, 22	כתבי התחייבות נדחים, 13, 16, 17, 28, 32, 158, 175, 184, 192
תשלום מבוסס מניות, 32, 83, 84, 85, 175	מ
נ	מגזרי פעילות, 8, 23, 25, 28, 32, 36, 41, 45, 121, 122, 124, 126, 128, 130, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 184
נגזרים, 21, 22, 25, 29, 34, 44, 61, 62, 71, 77, 82, 85, 87, 88, 90, 91, 161, 160, 159, 158, 132, 121, 120, 119, 118, 117, 116, 115, 181, 173, 172, 171, 170, 169, 168, 166, 165, 164, 163, 162, 193, 191	מדיניות חשבונאות, 21, 71, 77, 88, 89
ניירות ערך, 10, 13, 16, 25, 28, 30, 31, 34, 35, 44, 46, 52, 56, 61, 70, 161, 160, 159, 158, 121, 98, 97, 96, 95, 94, 93, 86, 85, 82, 77, 182, 175, 172, 171, 170, 169, 168, 166, 165, 164, 163, 162, 191, 188, 187, 186, 185	מימון, 9, 25, 34, 42, 49, 50, 55, 64, 68, 77, 79, 86, 91, 93, 94, 168, 192, 182, 172, 171, 170, 169
נכסי סיכון, 8, 33, 34, 89, 104, 192	נ

